

Մանգրամի Էֆեմար

Մ Ի Ի Ն Ա Տ Ի Ի

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՅԷ ՎԷ ՄԻՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

ՊԵՐԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

1866 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 14 ԲԱԶՄԻ ԻՐԹԷՍԻ

ՆՈՒՄԵՐՈ 200

Մանգրամի Էֆեմար համար 6 եւանի սէնէտէ 300
հիւսիսէ վերիւր, սէնէվէ գրամի, բոթա փարսառ տախի
իւնտէ օլարագ, 200 դշ օլուր, ալթը պլըղը 100 դշ օլա-
րագ, վէնիւսիւսի տախի 50 ար փարսառ սաթըլաւագ տըր :

Իլունթըն պէճէր սաթըլը ինն, պի-
րինճի տէֆատա 5, իքրին տէֆատա 2,
վէ իւչիւնճիւ վէ սաթիւր տէֆատա 1
էր գուրուշ տըլնտնագ տըր :

Մէքթուր վէ սաթիւր, Պէյ-օղլունտա տօղրու-
467 նիւսթըլու իւնտէտէ ԼԷՎԱՆԹ ԶԵՐԱՆՏ Թադի-
նէսինտէ, Կարապետ 8. Փանոսեանէ կէօնէրիւնէ ք տիւր :

ՄԱՆՁՈՒՄԷՅԷ ՄԱՆՍՈՒՍ ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Փարիս, 20 նոյեմբեր.

Մէքսիգաւտան Սէն-Նազէր թարիգիլէ
ալընան մէքթուարա նէգարէն, իմրէրա-
թօր հաղրէթլէրի տլէղաֆիւ Մէքսիգաեը
թէրք իթմիշ տիր :

Լսնամը ումումիյնէ :

Փարիս 54-90, 54-73. Լօնտրա, 541-3. 541-8.

Իթթուպուրկտան պու կիւն ալընան խա-
պէրէ կէօրէ Մօսկու. միտրապօլիտի բրէնա տը
Ղալա (վէֆաթը կալան օլտուղու աշիքեար
տըր), գրալիչա վալիտէլէրի հաղրէթլէրինէ
ճարգ խրիսթիանալարը հաղգընտա հիւսիս
մուհապլէթ վէ մուսալէնէթ իյէմէսինի րէ-
ճա իթմէքլիլինի թէքլիֆ իթմիշ, վէ բրէնսի
միւշարիլէյն տախի խրիսթիանալարը հիւսիս
խալպ վէ հէր եւրտէ խրիսթիանալարը իւն-
րու կիթմէսինին, ինկիլթէրանըն մէնվիլ զա-
միլինտէն տիր տլիյի ճէլապ վէրմիշ տիր :

Փարիս, 22 նոյեմ.

Մէքսիգա խմրէրաթօրու Մագսիմիլիէն
հաղրէթլէրի հոկտ. 22 տէ խտարէյի հիւքիւ-
մէթի մարէչալ Պաղէնէ ինալէ իթթիքտէն
սօնրա օրասընր թէրք իթմիշ օլտուղունտան,
Էվրօպաեան ալմաթ իթմէքտէ տիր զանն օ-
լունմագտա տըր :

Լսնամը Ումումիյնէ :

Փարիս, 55, 55-10. Լօնտրա, 54 3-8.

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԽՈՐԻՃԻՅԷՆԷ

Պու կիւնէրտէ քեաֆէյի էհիլ մէրադ-
լար, իքի հալաւտիւսէ պէքլէմէքտէ տիրէր. եա-
նի պիլինճիսի Բօմաւտան, վէ իքինճիսի Մէք-
սիգաւտան Պրանսըղ ասկէրիլին չըգմար :

Մէքսիգաեը պիւր թարաֆ խտէլիմ, չիւն-
քի տահա մէճնուլ պիւր հալտէ տիր. հալ պու-
քի Բօմա մէսէլէսի պու հաֆթալարտա չօգ
էնէմմիյնէթ քէսպ իթմիշ տիր. չիւնքի Պը-
րանսըղ ասկէրի չըգմանա պաշլատըղը կիպի
քիլիսէ հիւքիւմէթի արթըղ իւմիտի գաթ ի-
լէ էմրի պասիթէթէ րիալէթ իյէյէրէք, ի-
թալաւա դրալիյէթիլէ պարըլըր ունուշուր
վէ քէնտի էհալիսինէ սէրպէսթիլէր վէ իւ-
թիւնաղլար վիլէրէք գալպէրինի գաղանըր
մէմուլն խտէր, վէ իլէրուտէ գուհուրի ին-
թիւսալի գալիտէն պուլունտան Բօմա իլիթի-
լալընըն էօնիւնիւ ալմըշ պուլունտուր էմէլ վէ
լիթիգատընտա իքէն, Բարա հաղրէթլէրինին,
զանն իալէրին քի պլին սէնէ էվիլէ կազըլ-

մըշտա պու կիւնէրտէ թէքրարէն մէյտանէ
չըգմըշ օլան, վէ չիւմիթի քի էֆեմար տըր կիպի
ճէտիտէ վէ միւնէվիլէրէնէ տապան տապանա
ղըտապուլունտան թէքլարը, քիւլի իւմիտէ-
րի պօշա չըգարարագ, տիւշմէնիլէրինի սէվին-
տիրաթտէն, վէ տօթլարընը մէյնուս գը-
տըղտան պաշլա, պիլղաթ Պրանսըղ տա-
խի դալպլինէ թօղունմուշ տուր. չիւնքի քի-
լիսէ հիւքիւմէթիլիսէ ճալիլ կէօրիւմէքտէ
օլմանն նէ գատար ուսուլ ու գանուն վէ
էֆեմար վար իսէ քեաֆէյիսինտէ լանիլէր
օղունուպ, վէ ծնարը ինրա խտէն վէ իթ-
տիլէնիլէրի տախի ճէնէնէմիւն պուճաղընա
կէօնտէրմիշ տիր :

Ղարալիպի չուրասընտա տըր քի, Բարա
հաղրէթլէրի, հիւ պիւր միլլէթ վէ տէվլէթ
խտարէսինէ պէյնէմէյիպ, անճաղ քէնտի ի-
տարէսինէ պէյնէմիլի հալտէ, Պրանսըղ ա-
կէրի Բօմաւտան չըգարտան սօնրա, Բօմաւտա
գալապիլէնէյնէ տախի չիւրէնէ կէօնթէրէ-
րէք, ինտան օղլունտան իւմիտինի քէնտի-
կիլիս, Փագաթ պու ճիւմէ իլէ տախի, քէն-
տի խտասալունտան զէրրէ գատար վաղ կէ-
մէնէնէ կիլիս, վէ Սլաւոն միւճիլաթըյա քիլի-
սէյի պու տէֆա տախի տիւշմէնիլէրտէն գուր-
թարապիլէնէյնի, վէ հիլի իլթիլաւա, քի-
լիսէ սէրպէսթիլէրինին խալըր իչին, մա-
հալի սաթիլէյն նաղլ խտէնէ կիլիս տախի պէ-
նան իյէմիշ տիր :

Ղիւսիսեմբեր 15 տէ Պրանսա ասկէրի Բօ-
մա թօքրաղընը թէրք իլլտէիլիլիստէ, հէր հա-
տէ էհալի պիւր իլիթիլալ չըգարարագ Բարա
հաղրէթլէրինի քիլարէ մէճպուր իտէրլէր
չիւրէնէմիլի մէպնի, հէր Ղաթօլիք հիւքիւմ-
տարլարտան զիւստէ տինտար պուլունտան
Խարանեա դրալիչալը հաղրէթլէրի, եա Բօ-
մաւտա ասկէր կէօնտէրմէք, վէ եալսօտ Բա-
րա հաղրէթլէրինէ քէնտի մէմալիլիլիստէն պիւր
մըղտար եէր ինտա խտէրէք րահաթ իթթի-
մէք էֆեմարընտա պուլունտուղու զաղէթա-
լարտա չօգ տէֆա օղունմուշ տուր :

Բօմաւտա Խարանեա ասկէրի կէօնտէրիլիլի-
տէ, Պրանսա իլէ իթալա պէյնիլիստէ վուղու-
ա կէլմիշ օլան սնպտ. 15 ի մուհալէտէսինէ
մուղալիլ օլտուղունտան, իթալա թարա-

Պրանտան մուհալէտէ օլունմաղը, վէ էկէր
Խարանեա դրալիչալը տին զաղրէթի վէ գուվ-
վէթիլէ իսրար խտէր տուրուրիսէ, պիւր մու-
հաղրէպէնէ միլտան վէրիլէնէ կիլ, վէ չու գալ-
ղանընտա Խարանեա հաղղընտա քէք մուխա-
թարալը պիւր չէյն սաեղաւճաղը, չէօյէ քի,
զաթէն պիւր վէսիլէ վէ ֆուրսաթա պէքլէ-
մէքտէ օլան Խարանեա էհալիսինին թէքրա-
րէն աւաղլանարագ պիւլիւք պիւր իլիթիլալ
չըգարաւճաղարը ինթիմալի գալիտէն կէօ-
րիւնտէքտէ տիր :

Ղաթօլիք զաղէթալարընտան պիլիսի, Վիս-
րանեա դրալիչալը հաղրէթլէրի Բարա հաղրէթ
լէրին, վէ Բօմաւտա հըֆղ իթմէնէ չըգըշարագ,
Մատրիտի զալպ իթմէք թէնիլէքտէն պու-
լունմաղտան իսէ, Բարա հաղրէթլէրինէ է-
համրա սէրալը իլէ պիլիտէ էօլքէ պալիւշ խտէ-
րէք, մուղապիլիլիստէ ճէնէնէթտէն պիւր սէ-
րալ ալաւ, տահա զիւստէ ազըլըլը իթ-
միշ օլուր տէմիշ տիր :

Բօմա վէ Խարանեա, իքիսի տախի, սօ-
ֆուլուղարը սէպէպլինտէն, պու կիւնքի
կիւն Լիլրօպա իչինտէ ճէնալէթ, սէֆալէթ,
վէ զարուրէթլէրի ճիւնէթլիլէ, աճընմանա
չանան պիւր հալտէ պուլունմաղտա իքէն,
հալա իքիսի տախի, խտասալարընտա սա-
պիթ գատէմ օլարագ, վէ արգա տըգանա,
վէ էլ էլէ վիլիլէք, միւթէմէտտին տիւնեա-
նըն կիլիլիլիլէ գարըղ օյմագ, վէ ալթը պին
սէնէլիլէ պաթըլըղ գուվլէթլէրինի եէնիլիշ,
վէ նիլէ թաճատարընը թահթ ու թահա-
րընը զալպ իթթիլէրէք, էհալիլէրէ քէնտի
հուղուղարընը թանթիլտըրմըշ օլան ֆէյլէ-
սօֆուլուղա, տէօրթ զըթա տուա քիթապ-
լարըլա ուղրաւագ նիլէթիլիստէ կէօնէքտէ
տիրէր :

Բօմա իլէ Խարանեա հիւքիւմէթլէրի, եա
պու տիւնեաւտան չըգմալը, վէ եալսօտ տիւն-
եանըն կիլիլիլիլէ ուլմալը արըլար, եօխաւ,
էհալիլի պուլունտան սօնրա պիւր թաղըր րա-
բաւտա գօրղուլար իլէ գօրղուտարագ գալթ
իթմէք միւլմէթին օլամալ, զիւրա չիւմի օ-
գումագ վար տըր, իսթէնիլէն եէրտէ ուլու-
ու ֆիւլունտ թահալ իթմէք, վէր հէր եէր-
տէ վէ հէր ինտանտա զաղէթա միլթալաւա

իմացք վար արը. ինսան սոգուչունստ իյնլի կիւզէլի վէ պիւյիւքլիւսիւ սէվմէքտէ, վէ պուճարս մալիք օլմադ իչին սէրպէսլիւթէ միւհթաճ օլտուղուճու պիւմէքտէ, վէ մէգ-քիւր սէրպէսլիւթէ միւյէսսէր օլտուղարն նէ մէրթէպէ իլէրու կիթտիքլէրին կէօրմէք-տէ վէ արդու իյնլմէքտէ տիր:

Շիմաթ խաբանս հիւքիւմէթի բարասլարա զիւստէճէ կիւզ վիւմիչ օլտուղուճու, է-հալի բէք տիւլիւր պուլունմադտա արը, նա-սըլքի կէչէն հաթթա, մէքթէպին պիւրլաին-տէն պիւր ֆէյլիսօֆիւղ հօճասընըն չըգա-րըմասը սէպէպինստէն զուհուրա կէչէն ար-պէտայը պիւրաթիւ իտիւք, պու սէֆա տա-լի զաղէթալարտա չու վուգուաթը օգու-մուչուգ տուր:

Մասրիտաթ լաբասըն պիւրիսի, քէնտի իտնէթինտէ պաչընս պիւր թաղմչակիւրտան թօրլախարադ տէրս վիւմէքտէ, վէ էօյլէ-րիքլէ թէպիւիւչ իյնլմէքտէ օլտն պիւր հօ-ճանըն եանընս կիթտիքտէ, մէրգուճուճ տէրս օտասընտա պաղը ֆիզիկա ալթէրի կէօրմէք, վէ տնիտէ գապթիւլէր ճէլպլիւլէ, & Պուճար իլէ էօյլէթտիւրիլէն չէլլէր ճէմ տիւնիւրիլէ գարչը արը, վէ հէմտէ չակիւրտան իչին մուգիւր տիր > տէյէրէք, քեաֆֆէսի-նի տալիս գալարթմըչ արը:

Պիգ օլտաբասըն պու հալինէ թէաճիւպ իթմէյիլ, զիւր հաղը վար տըր, չիւնքի լաբասըն, էքսէրի բարասլարըն անլաւըգ-լարը կիպի օլտուղու հալտէ, մութլադ է-հալի անմադ վէ ճանիլ գալմալը տըր: վէ պուճունտա իսպաթը պիւրիս պաչընգտա-տըր, զիւր, լուհպանլարընըն էքսէրիսի ուլում ու ֆիւնուճա տիւլմէն օլտու, վէ մէքթէպլէրիսիլիւլէքսէրիսի եա լուհպանլար վէ եատա լուհպանգաթալը տաւալար իտա-րէսինտէ պուլունտուղուճու, եա քիլիսէճէ, եա էօլիւճէ, եա տօղտուճա, վէ եալուտ նի-քեաճա տուալար վէ պէսթէլէր էօյլէթտի լիւլէրէք իսրաթը էվգաթ իթտիւրիւլէքտէ տիրլէր:

Իսրանսա գրալիւսաը հաղրէթլէրի սօֆու պիւր Գաթթիւր օլտուղու հալտէ, բարա հաղ-րէթլէրիսի խաբանսա տալթի իթմէքտէ իքէն, էօթէտէն Բրօթէսթան Նիկիլիլ տէվ-լէթի տալի, Մալթահա տալթի իյնլմէքտէ, վէ հաթթա պիւր սէրայ տալի թամիւր ու թէ-հիւքէ իթտիւրմէքտէ տիր տէնիլմէքտէ տիր: Ալէրչի պու հալաթիսին նէ գատար սալի օլտուղու մալում տէյիլ տիր: Լաքին չու սա-հիւ տիր քի, Նիկիլիլ վիւքէլաթընտան Մ. Ալաւսթըն վէ լօրա Գլարէնտըն կիպի զաթ-լար, պու կիւնլէրտէ Բօմտա պուլունմադ-տա, վէ Բարա հաղրէթլէրիլէ կէօրիւլմէք-տէ, վէ զաղէթալարըն էնպալի չիւքէլէ-րէ գահիպ օլմալարընս սէպէպլիւթէ վիւր-մէքտէ տիրլէր:

Վէլհասը պուճունտան եիկիւրմի կիւն գա-տար սօնրա, Բօմա հաղընտա զաղէթալար-տա տիւղաթա չանս չէլլէր օգուճաճաղը մէմուլի գալիտէն տիր:

Իսրանսա գրալիւսաը հաղրէթլէրի թէ-աթրօնս կիթտիքլէրինտէ, լօճալարընտան իչէրի կիւրաթլէրի կիպի, գրալիւթէ մաթ-սուս օլտն պիւր մարչ մաղամը չալընը, վէ

ճէմիւթ թարաթընտան տալի իղհարը մէսէրթէթ վէ մէմուճիւթ օլտուր իքէն, պու կիւնլէրտէ կիթտիքլէրինտէ իս, մու-ղալիլի զուհուրա կէլէրէք: մուղիկա չալըն-մանս պաչար պաչալումադ, իղաիսա իչին-տէն ըսըգլար չալընմանս պաչալումընտան, միւչարիլէյն հաղրէթլէրի բիւր զաղապ քէ-սիլէրէք ալըպ կիւրիւթիւ վէրմիչ տիր:

Իսրանսա սօֆուլըգ հալիս օլ տէ-րէճէտէ պուլունմադտա տըր քի, հիւքիւմէթ թարաթընտան Մօնսէրա քիլիսէսինտէ պու-լունտան պիւր հաղրէթի Մէրնէմ սուրէթինէ Մարի Լուիգ նըչանը գօրաճունտան պիւր գըլթասը վէրլաթիլ կիպի, Արալոն չէհրի քիլիսէթլէրինտէն պիւրիսինտէ պուլունտան հաղ-րէթի իսանըն չօճուղուղու սուրէթինէ տա-լի գալիտան մէնէրալըգ բիւթպէսի վէրիւ-միչ տիր:

ՆԵՎԻՅՅԷ

Սէրիգաւա հըրթէթ ու սանաթ վասըն տէրէճէի նիհայէթ օլտու, Երպա-պը մէարիֆ կիւն պէ կիւն միւլթէրի-աթը կիւնաթիւն իլէ հայրէթպալիլ ու-գուլը լուսիլ մէսքիւն օլմադտա օլտուգ-լարը կիպի, Սէրիգա հիւնէրպէրանըն-տան միւսիւ Ասիիլ թարաթընտան պիւր նէվի մաթիւալը աթ իճաւ օլտուճալ ի-տուկի զաղէթալարտա կէօրիւլմիւչալի:

Լապի մէգքիւր պաթաղը աթ չէքլիւ-տէ, վէ գարնընտա պիւր անտիւթարը օ-լուպ, լաքիլ օլտն քիմնէ աեաղըլա միթ-թաճընս տօգուճալու կիպի, մաթի-նալար իլէմէքտէ, վէ տալի հարէքթէթ պաչալար, վէ թըրըս վէ եա լաճվան վէլհասը հէր նէ սուրէթլէ թալէպ օ-լունտու իս, օլ վէճիլլէր թէֆթար ի-տիպ, վէ եիւրիւթիւքճէ գուլալարընը տիրիպ, կէօլէրիլլէ գուլալուճու տա-լի թահրիլ իլէ, արա սըրա էսպի նէճ-տի կիպի քիչնէթիլիստէն, վէ թաթլը վէ տէնիլ սուլարընտա եիւզմէք կիպի, հէր պիւր հարէքթէթ իճրա իտէպիլի-կիստէն, հէման էսպի զիւր հասն ֆարը օլունմաթը, անըն մաղամընս գալիս օ-լուր իսիւ: Փաղաթ չու աթըն եալընըգ մաթիւալարը տօգուգ պիւն եէտի եիւզ-րիսալ մէսարիֆ իլէ մէյտանս կէլիլ ի-սէտէ, միւրուրու գէման իլէ, թէհիլիլ մէսարիֆ իսիւ, վէ գէր օլունտան էսպի միւլթէրի հիւլուլ իտէճէք պիւն սէքիլ եիւզ ալթմըչ եէտի սէնէսինտէ, Բարիս-տէ քիւչաթը միւսամմէմ օլտն Սէրիլի Ումուլիլէ վաղ օլունմադ օլտուղուճ-տան, միւլթէրիլին մաղհարը սիբաչ վէ աթիլիլ օլաճաղը մէմուլ օլունտու: Պու լիւլպիլ վաղաւ աղլէ պալիտ կէօ-րիւլիւր իստէ, սահիհ ֆարը օլուն-տուղու հալտէ, էսպի մէգքիւր թապիլի հայվան եէրիսի թուլթմասըլա պէրա-պէր, արըս վէ օթ վէ սաման կիպի չէյ-լէրէ հաճէթ գալմաթը, մալիք օլտն քի-

մէսնէնին ախաթընտան ախաթընս ին-թիգալ իտէր պիւր միւլքի տալիսի հիւք-միւնտէ օլաճաղը ճիհէթլէ, տօղուսու պուճուն միւլթէրիաթը միւհիմմ վէ նատիտէտէն ատա իալիլէճէի աղաւթի թարիֆ ու իչար տըր:

Թ. Թէնպէլ:

Պու մաթիւալտան իսպաթ օլտու, վէ թէհայիլլէրէ չաեան օլտն աթըն վաս-թընը պու կիւնլէրտէ զաղէթալարտա օ-ղուտուղուճալա իսթըրմըգտան մահ-ղուճիլլէթպալիլ պիւր թէֆէքքիւր կէչ-միլ տիր: չէյլէ քի, Էվրօպա վէ խու-սուսիլլէ Սմէրիկա էհալիսի ուլում ու ֆիւնուճ սայէսինտէ թաչարա վէ տէմիւ-լէրէ ճան վիւմէքտէ իլէն, թիւրքիսիլլ-տա իս, ճէհալէթ հիւքմ իթմէքտէ օ-լունտուճու, ճանը հայվանլարա պիլէ պաղըլալմադտա, վէ երլտան երլա ճիւս-լէրի պօղըլմադտա, վէ սանըսը աղալ-մադտա տըր:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՅՅԷ

Էթօալ տ'Օրիսնտա օգուճուճա կէօրէ, Նոյնիւր 13 տէ Սթիստան եա-ղըրընս կէօրէ, Տէր-սէտաթիտէ մու-գիւմ Սէրիգա սէֆիլի Մ. Ժոյ Մօրիս ճէնապլէրի թարաթընտան, Հանստաթի Սմէրիկա գօնաթօստան պիւր մէքթուպ իրտալիլլէ, խրիսթիան ֆաթիլալարընը ալմադ, վէ էմիլիլլէր պիւր հալէ վաղ իթմէք նիլէթլիլ պիւր չօք հարա կէմի-լէրի կէլիլ իտուկիսի պիւրաթիլ տիր: Քէզալիք այնի նիլէթ իլէ, իքի գըլթա տալի լուսիս ֆիլըպթօնու կէօնտէրիլ-միլ տիր:

— Զաթը հաղրէթի սատարէթէնսհի նաթիկաճ պուլունտուղուճու Պապը-Ա-լիլլէ թէչրիֆ իտէմէմէքտէ օլտուղու պու կիւնքի Լա թիւրքիստէ օգուճալ տուր:

— Նէգարէթի սրհիլլէ թարաթընտան ալընան մալիւմաթա նէգարէն, ճիւմա վէ ճիւմա իրթէսի կիւնիւնտէն պէրու գօլէրտան հիւ պիւր վուրուլան կէօրիւլ-մէմիլ տիր:

— Ճիւմա իրթէսի ախալմըսը չըգարըլան 191 նիւմէրու Մանգուլմիլլէ, պու չարչէնպիհ կիւնիւ սաթըլաճաղ օլտն զաղէթալարըն քեաթիլլէ հասըլաթընը եանի մէսարիֆաթ իչին իչինտէն պէչ-վարա չըգարմաթարադ, միւլթէվէֆա ճիւլմէճեանըն գէվճէսինտէ վէ էօքսիւլլէ-րինէ իհտա իտէճէկիլիլ, վէ պիւր թա-լաթտան քիմնէյէ աղըրըգ վիւմէյիլ, վէ տիրիլ թարաթտան տալի, մէրգուճան պիւրաթիլլէնս իչին պիւրաղ զիւստէճէ ի-սանէ հասըլ օլունտ նիլլէթլին մէպիլ, եէվմի մէգպուրտա չըգարըլաճաղ Ման-գուլմիլլէն եալընը 10 ար վարա զիւս-

տէյէ սաթըլաճաղընը պիտիմիշ իտիք :
Պաղը զաթլար պու Փէտաքեարըղը.
մըղ հաղգընտա սէնա օղուտուգտան
պաշգա, եէվմի մէղպուրտա հէմքէնտի.
լէրին պիր դաշար նիւսիս գիւտտէ ալա.
ճաղարընը, վէ հէմտէ սայիր զաթլարա
տախի ալորըաճաղարընը իֆատէ իլէ,
պատիի մէսէրըթ ու իֆթիլաարըմըղ օլ.
մուշար արը :

Միլէթիմիղտէ էկէր էօյիւնէճէք պա.
ղը Ֆաղիլէթ վար իտէ, պաշլըճաթը Փու.
գարաբէրլէրլէք օլուտուգտան, ումա.
րըղքի, պէշ ալթը սէնէտէն, եանի նի.
քեաճ թահթընա կիրէլիտէն պէլու, է.
կէր զանըմըղտա եանըլմաղ իտէք, հէման
հիշ պիր վաղըթտա րահաթ հալվէ սէ.
տաթթ եիւղիւ կէօրէմէմիշ օլան պիր
կէնճ վէ Ֆաղիլէ վարըն իլէ, իւշ նէ.
Փէր պիլիւնաճ մատուճարըն կէօղ եաշ.
լարընըն ճիւղիւն սիլիսիպ վէ միւթէսէլ.
լի օլմալարը նիլէթի խայրլտահանէսիլէ,
պիղղաթ թէմէլլի միւշթէրլէրիմիղ տա.
խի, կէօնտէրիլլիշ օլան վաղէթալարըն.
տան Ֆաղըս պիրէր իթիշէր նիւսիս տահա
սաթթն ալարաղ, մէղքիւր խայրլտահաղա
հիսսէմէնտ օլմաղըղտ հիւմէթ իտէճէք.
լէր տիւ :

Պէտպալթ ճիւղմէճեան իլէ իւնա ու
իւլթէթ իտիպ, ասարը թէլիլիլիսիսիս
օղուեան, վէ Գեքեղմանք Երիտասարդաց
նամըրիսալէսի սայէսիստէ մէղարիսթան
գարուտուտան կէրի տէօնմիւշ պուլու.
նան նիլէ տէլիգանըլար, միւթէվէ.
Փանըն պիրէս մատուճարը իեանէ գան.
տիլլէրլինէ պիրէր տամա եաղ տամաթ.
մագըղա, աճէպալ շու միւնտաթէպթ իլէ
միւսարտաթ իթմէլէճէքլէր մի տիր.
պիղճէ, շիւրհէսիպ իտէճէքլէր տիր :

Էկէր մէրդուման պիշարէլլէրէ աշըղ.
տանտա աղ չօղ իանէ իթմէք նիլէթիստէ
պուլունան զոթլար օլուր իտէ, եա միւ.
վէգընմիղ Միլիճան ալապարա թէպիւմ
իթտիլլէրլինտէ, վէ եալիտա տօղրուտան
տօղրու թարաթըմըղա կէօնտէրիլլէրլին.
տէ, մա թէշէքքիւր գապուլ օլունաճա.
ղընտա շիւքհէ ճայիլ տէլիլ տիր :

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

... խմբագիր :

Տեսակմը գլուխներ կան այսօր աղ.
գերնուս մէջ՝ որ լրագիրներու գրա.
ծին հաւատ ու կարեւորութիւն չըն.
ծայելէ զաւ՝ եթէ գիւղուածով կառա.
վարութեան մ'ալ գործոց գլուխ ըլլալու
պաշտօնին հասնին, յառաջագոյն գրա.
կան ազատութիւնը ջնջելու, միտքերը
շղթայելու, հասարակաց ձայնը խղզե.
լու, կարծեաց ազատութիւնը մեղցնե.
լու եւ ազատական խմբագիրներն առ հա.
սարակ պատժի ու դատաստարութեան

ենթարկելու առիթը չպիտի կորուսեն
բնաւ :

Այլ որովհետեւ աշխարհի վրայ վո.
խաղարձութեան օրէնք մ'ալ կայ, ուս.
տի մենք ալ փոխադարձաբար իրաւունք
ունինք այս տեսակ մարդերու ո'չ կար.
ծիքին եւ ո'չ ալ ըսածին ու խորհածին
հաւատ ու կորեւորութիւն ընծայելու.
վասն պէ ինչպէս կարծելն ազատ է, մենք
ալ ոչ միայն կը կարծենք, այլ եւ կը հա.
ւատանք ալ թէ՛ իւթօփի մ'է միայն ա.
սոնց երեւակայած խորհուրդը, ինչու
որ դարուս վսեմ սիւրբունքը նուիրագոր.
ծած է արդէն խորհելու, կարծելու եւ
ղրելու ազատութիւնը :

Գրելու ազատութիւն ըսի, բայց ա.
մէն ճշմարտութիւն ազատաբար զրելու
համար բաւական քաջադործութիւն
հանրէ է, որովհետեւ ասիկա ամեն հո.
ղիլի դործ չէ :

Իրաւ է թէ այսօր Կառավարութիւ.
նը զրելու համար բաւական ազատ օրէնք
մը չնորհած է, բայց ազատութեան դէմ
բռնութիւնն ալ մեր տղիլն մէջ անպա.
կաս է :

Գուցէ դու դատապարտես զիս այս
դատումին համար. բայց ըսէ ինչդնմ',
բարեկամ, միթէ առանց շատերու թըշ.
նամութիւնը քու վրայ հրախրելու ա.
մեն ճըշմարտութիւն կրնա՞ս գրել. զոր
օրինակ՝ իրբեւ լուր եւ իրբեւ ճշմար.
տութիւն կը հրատարակես Կարնոյ Տ.
Յակոբի դաւաճանութիւնը, Մուշի Ս.
Կարապետ վանուց միսրաններուն վար.
չութեան դէմ ապստամբութիւնը, Սոյ
Սլապաշեան Նիկողոս եպիսկոպոսին վար.
չութեան մօրուքին խնդալը, խորէն վար.
դապետին Պապական կարծիքները, Ներ.
սէս եպիսկոպոսին Եփեսոսական աղղայ.
նոց վէճի քննութեան դործին մէջ ըրած
աշտութիւնը, նախորդ Կրօնական Ժո.
ղովին բռնած տպօրինաւոր ընթացքը,
երբեմն Գաղտնիոյ առաջնորդ Մկրտիչ
եպիսկոպոսին ըրածներն ու ընելիքները
եւ Պատրիարքարանի մէջ ըրած կախար.
դութիւնը, կարդ մը մարդերու միապե.
տական ընթացքին ու Սահմանադրու.
թիւնը ջնջելու մեծ խորհուրդը, օրինա.
ւոր վարչութեան անախակալ կործա.
նումն ու Սահմանադրութեան ապօրի.
նաւոր կերպով անժամանակ վերաքննու.
թեան ենթարկիլը եւ մեր երեսփոխան
էֆէնտիկներուն մեղադրելի զիջումն ու
լուութիւնը . . . Չամուռճեան պատուե.
լինն մէկ նոր վարդեմութիւնը (1) եւ այլ

(1) Չամուռճեան պատուելին բաւական ա.
տեն Նրեւակ չ'հանելէ ետքը՝ տեսանք որ
Յ-Ե թիւ մեկտեղ ցրուել է անցեալ օր, եւ
մինչդեռ այս եղածին վրայ կը դարմանայինք
մենք, եւ ահա լսեցինք որ տպաւ Նրե.
ւակներէն ժամանակին Ռուսաստան դացեր

ասոնց նման իրական ճշմարտութիւններ
սակայն միթէ համարձակ կրնա՞ս հրա.
տարակել ոճրագործի մը պաշտպանու.
թեան համար՝ խօսքերնիս մեր ազդիւն
մասնաւորելով՝ այն ինչ Ժողովականին
եւ կամ Ս. Պատրիարքին աշտութիւնը :

Պիտի ըսես անշուշտ թէ ո'չ. — ո.
րովհետեւ զրելու համար եղած ազա.
տութեանն աւելի բռնութիւն, թշտա.
մութիւն ու վտանգ կայ :

Իրաւ, բարեկամ, մեր աղղին ըսի,
եւ ահա միտքս եկաւ թէ՛ Աղթամար.
յեղոմէ խաչատուրեան ու Սիդրախաչա.
տուրեաններ երկուշարթի օրն հաւա.
քելով՝ վարչութեան խառն Ժողովին
ներկայացեր, մին սպառնացեր, միւսը
պօռացեր եւ ուրիշ մը փաստարաներ, ո.
րով եւ երկու կողմէն ալ իրենց ուշաճը
ըսեր ու խօսեր են :

Խնդիրը եթէ միմակ խաչատուրն ու.
զելու եւ կամ չուզելու վրայ կայացած
ըլլար, մենք ալ ան տտեն հարկ մը չէինք
տեսներ անոր այսչափ կարեւորութիւն
տալու, բայց որովհետեւ բանին մէջ
մարդասպանութեան սոսիալի ամբաստա.
նութիւն մը՝ ոճրագործութեան կասկած
մը կայ, ուստի եւ յառաջագոյն անմե.
ղութեան եւ կամ մեղապարտութեան
վաւերական ապացոյցներ, քննութիւն
ու վճիռ հարկ է, եւ ապա երկրորդա.
կան խնդիր մ'է խաչատուրը կաթողե.
կոս ընտրելու եւ ճանչելու հաստատու.
թեան եւ կամ հերքման դործը. վասն զի
այս երկուքին ալ հաստատութիւնը ա.
նոր դատապարտութեան կամ արդա.
րութեան կախեալ է. ուրեմն առաջ քըն.
նութիւն ու վճիռ, եւ ապա հաստա.
տութիւն կամ հերքում :

Գուցէ առարկուի մեզ թէ այդ քըն.
նութիւնը եղած է արդէն :

Այո՛, անգամ մը երկու ամբաստան.
եալ եպիսկոպոսներու (Յարութիւն եւ
Խիւնաւորոս) ներկայութեան այս խնդիրը
քննուելով՝ (թէպէտ եւ արդէն մեծ ա.
պօրինաւորութիւն մ'էր ամբաստան.
եալք քննիչ անուանելը) երկու յայտա.
ղիր շիներ եւ մին Պօլիս ու միւսն ալ տե.
ղական կառավարութեան մատուցեր են,
որոց առաջնոյն մէջ՝ անմեղ, ու երկրոր.
դին մէջ՝ ալ կասկածաւոր նշանակուած
է :

Ընթերցող, եթէ կրնաս, գնա դու.
շակէ թէ ստոյղը որն է, եւ եթէ մարդ.
կային մոռցը հեա դերբնական կարողու.
ու Պօլիս չէ ցրուել : Ասիկա նոր տեսակ
վարպետութիւն մ'է կաթողիկոսական խնդ.
րոյն վրայ միայն իր գրածները վաւերական
երեւցնելու համար, որովհետեւ եթէ ժա.
մանակին հոս ալ ցրուած ըլլար, Պօլիս իրա.
գիրները դէմ գրելով՝ անշուշտ իր գրածները
արժէք չ'պիտի ունենային Ռուսաստան մէջ :

Թիւն մ'ալ ունիս, աշխատէ կըցածիդ շափ այս խնդիրը լուծելու եւ խաչատուր եպիսկոպոսին անմեղութեան եւ կամ մեղապարտութեան վրայ որոշ գաղափար մ'ունենալու:

Ձեռք գիտեր թէ ս'ր յայտագրին հաւատալ արժան է. եթէ Պատրիարքարան զոկուածին հաւատանք, քննիչներուն արդարասիրութեանը վրայ կը տարակուսինք. եթէ տեղական կառավարութեան մատուցուածին հաւատ քննադատելու լըլանք, անոր մէջ ալ արդէն կասկածաւոր ցուցած են քննիչք պիտաւատուր եպիսկոպոսը: Շիտակը խօսելով՝ մարդարէ ըլլալու է մարդ այս նոր տեսակ Բարեւակիան խառնակութենէն բան մը հասկընալու համար:

Բ. Դուռն ալ արդէն խաչատուրին կասկածաւոր ըլլալուն համար երեք անգամ դէր կը դրկէ Պատրիարքարան, եւ նա չենք գիտեր թէ ինչ պէտք թոյլ կը շարժի այս ծանր պարագային մէջ, եւ տհա՜ խաչատուրեաններն ալ առիթ կուենան իրենց կողմը դորացնելու. վասն զի ժամանակ է:

Եթէ Բ. Դուռն տկամայ խառնած է այս մասին՝ որուն երբեք չենք կրնար հաւատալ, ինչո՞ւ ուրեմն Պատրիարքարանն ալ համարձակ չպաշտպաներ զխաչատուր եպիսկոպոսը. իսկ եթէ նա ալ կը տարակուսի մեզի պէս քննիչներուն տեղեկադրին վրայ, ինչո՞ւ ուրեմն այս դործին ստուգութեանը համար արդարաւոր անձերէ բաղկացեալ նոր քննիչ յանձնաժողով մը չանորինէր:

Պատրիարքարանի բռնած այս թոյլ ընթացքը ստուգիւ մեզի մեծ պայրոյթ կը պահանջէ, այն Պատրիարքարանի՝ որ շատ անգամ թեթեւ դործերու համար յանձնաժողով մասնաժողովի վրայ աւելցընելով՝ եւ մինչեւ իսկ Մասիսի մէկ հակասութիւնը արդարացնել ուզելու համար պաշտօնական յայտարարութիւններ կը հրատարակէ, եւ ահա՜ ասանկ մեծ ու կարեւոր դործի մը համար երկու ամբաստանեալ եպիսկոպոսներէ բաղկացեալ յանձնաժողով մը մատուցած տեղեկադրութիւնը կը բաւականանայ. այսչափ անհոգութիւն (դու ըսէ նշանական լըռութիւն):

Կը հետեւի ուրեմն որ Պատրիարքարանը խաչատուր եպիսկոպոսին մեղապարտութիւնը դիտնալով՝ կամ կ'ուզէ արդարացնել զանիկա, եւ կամ անոր անմեղութեանը պիտակ ըլլալով՝ չ'ուզեր զայն հրատարակել վաւերական ու անհերքելի փաստերով:

Բայց ներքեցէք ըսելու, սրբազան հայր, որ այս խնդիրը մեզի համար մեծ ու կարեւոր խնդիր մ'է. որովհետեւ մենք աւելի անմեղութեան ու իրաւանց պաշտպան ենք, քան թէ ո՞րքա դործ եկեղեցւոյ:

Կան մը պաշտպանելու խղճահար՝ եւ չարագործ կաթողիկոս մը հայրապետական գահի վրայ տեսնելու ներող անարժան զաւակներ Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյ:

Մենք վատթար ու անարժան կաթողիկոսի մը ընդդէմ բողոքելով հանդերձ՝ արժանաւոր ու ընտրեալ հայրապետի մը համար ալ լուսաւորչայ գահէն զատ նա եւ մեր սիրտերն ալ արժանազուին, իրենեւ դահ, բաղմնելու կը նուիրենք. բայց կ'ուզենք դիտնալ թէ այս երկուքէն ո՞րն է խաչատուր եպիսկոպոսը:

Չայս միայն կը պահանջէն ձեռն, սրբազան հայր, ապգին ամէն ողջամիտ մասր, եւ դուք ալ ամբողջ հասարակութեան մը երեսփոխանական քուէովն ընտրուած աղգային ամեն գործոց իրենեւ Սահմանադրական դուխ եւ ճշմարիտ եկեղեցւոյ իրենեւ օծեալ Հայրապետ, կը պարտիք, եւ մանաւանդ ձեր նուիրական պաշտօնն ու կոչումն ալ կը հարկաբեկ դձեղ եկեղեցւոյ շահուն եւ իրաւանցն համեմատ, ամբաստանեալ եկեղեցականի մը դատը սրգարութեամբ տեսնելու եւ զայն ինչ որ արդարութիւնը կը պահանջէ, անմեղ եւ կամ մեղապարտ հրատարակելով՝ փարատել մոքերու մէջէն ամեն կասկած ու տարակոյս. որ դալթակցութեան առիթ են, եւ այսու հարկեցուցիչ պարտեօքդ յարգել զձեզ ընտրող ձայնը, որ կը բարձրանայ առձեզ, եւ որ ձեր ու մեր պաշտած Աստուծոյ ալ ձայնն է:

Ահաւասիկ հոս է խղճի ձայնին ազդուութիւնը, որուն դէմ չ'ենք կրնար հաւատալ որ իր ականջները խցէ մեր Ս. Պատրիարք հայրը:

1866 Նոյեմ. 9.

Սիւսի

... Խմբագիր:

Մանգուսէիդ 1871 թուով հրատարակած Արմենակ ստորագրութեամբ յօդուածը՝ կիրքս յուզուած ժամանակ գրելով անդուցս յանձնաժողովոյ մեծապատիւ անդամոց, նա մանաւանդ Մեծ. Գարրիէլ Էփէնտինն պատուոյն դպած ըլլալովս, խղճս անհանդարտութիւնը զիս ստիպեց ներկայ գրութեամբս յետս կոչել:

8 Նոյեմ. 1866. Իզմիր

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Երէկուան օրը մայրաքաղաքիս մէջ վիմախոյ գրքութիւն մը ցրուեւ է տեղական թղտատան միջոցով, որոյ մէջ մեր անձին վրայ ծանր ամբաստանութիւններ պարունակուած են. հզեր ք Բերայի Հայ հասարակութեան Ծ ստորագրութեամբ:

Պատիւ կը համարիմք մեզ ծանուցանել՝ որ մեր մինչեւ ցարդ՝ Բերայի Քրիստոսասէր Հայ հասարակութենէն՝ մեր արժանաւորութենէն

աւելի շատ սէր եւ մեծարանք վայելած եմք եւ որոյ համար շնորհապարս եմք եւ պիտի ըլլամք մինչեւ ցոյց:

Ուստի եւ Հ'կարենալով համոզուիլ որ այդ ամբաստանութիւններն ուղղութեամբ ըլլան մեզ մեր սիրելի հօտին ընդհանրութենէն, կ'հրաւիրեմ վերոյիշեալ գրութեան հեղինակն կամ հեղինակները յԱղգային Պատրիարքարան, որպէս զի մեր վրայ նշանակուած յանցանքներն ապացուցանեն ի դատաստանի:

Բերա, 12 Նոյեմ. 1866.

Քարողիչ Բերայ եւ միացեալ

Թաղից

եւ Անդամ Աղգային

Խառն ժողովոյ

ԽՈՐԷՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

... Խմբագիր

Պատուական լրագրոյդ 498րդ թուոյն մէջ Բերայի Թաղիցի ստորագրութեամբ Թաղական խորհրդոյ դէմ անհիմն զրպարտութիւններով լի յօդուած մը կարդացինք ալ նէ, յիշեալ յօդուածը անհիմն եւ ջնջիւն (պակաս) գրուածք մը ըլլալուն, պատասխանի արժանի չդատեց խորհուրդս:

Մեծարող խմբագիր լրագրոյդ Էջերուն մէջ գրութեանս տեղի շնորհելիդ կը խնդրեմք:

Ի զիմաց խորհրդոյ

Ատենադպիր

Ատենապետ

Յ. Վ. Տափուլեան

Մ. Մուրատեանց

ԻԼԱՆՍԹ

Տօգթօր Պարոնիկ Մասթէոսեան հէքիմը վէ Ծէրրահլուք վէ լուվութալը սանաթթարնը տայիմա իճրա իթմէք տէ օլուպ, վէ Պէյ-օլլուհտա վազը օլան էվլէլ քի մահէլ ինի լիւրք իլէ, Սաղըզալ զաճը ճատտէսինտէ Գարանլը սօգադտա 1 նիւմէրօլը խանէլէ նազլ իթմիշ օլուտըլուտան, վէ չարչէմլիհ կիւնէրի սառթ Յալէն 8է գատտի Ֆադրրարա խայլընա պաղմադտա պուլունտուղունտան, կերէք քէտֆիլէյի տաթլարընը, վէ կէրէք ումուլէն է հալինին մալիւմու օլմագ իւզը, իլանընա իոթթիտար օլունմուշ տուր:

Քէնտի տիշնիլը սանաթթարնը Ամէրիկատա թահսիլ իթմիշ օլուպ, վէ քէտպի շէօհրէթ իթմիշ պուլունտան Տօգթօր կտրապետ Աղաբէկեան, Պէյ-օլլուհտա, Տօգրու-Եօրտա վազը 284 նիւմէրօլը իզամէթ կեհաշրը, երինէ մէզքիւր ճատտէտէ 341 նիւմէրօլը խանէլէ լիւրք իլէ միշ օլուտըլուտան, իրայէթլու միւշթէրիլէրիլէ ումուլէն է հալինին մալիւմու օլմագ իւզը խաստէթէն իլան օլունտուր:

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԼԷՎԱՆՔ ԷԲՐԱԼՏԸՆ ԹԱՊԵԱՆԷՍԻՆՏԷ
ՊԵՌ-ՕԼԼՈՒՏԱ ՏՕՐԻ Խ ՏՕԼՏԱ, ՅՕՅՕԳՐԱՅ ԱՅՏՈՒԼԻԱ
ՊԵՐԱՏԵՐԷՐ ԳԱՐԵՐՈՐԱՆԱ ՆՈՒՄԵՐՈ 467.